

روزشمار زندگی اجتماعی و سیاسی امام خمینی بر اساس سال هجری شمسی «از تولد تا رحلت»

□ محمد رجائی نژاد

بخش اول

مجموعه حاضر تحت عنوان «روزشمار زندگی اجتماعی و سیاسی امام خمینی از تولد تا رحلت» به بیان گزیده‌ای از رویدادها، حوادث و مناسبت‌های تاریخ زندگی اجتماعی و سیاسی امام خمینی می‌پردازد.

در این نوشتار تلاش شده که به طور خلاصه و چکیده زوایای پنهان زندگینامه و تاریخ اجتماعی و سیاسی زندگی امام به صورت منظم و منسجم روشن شود، به خصوص برای فرهنگیان و جوانان و نوجوانان دانشجو و دانش آموز تا در سالگشت این رویدادها و ایام به عنوان یک منبع مورد استفاده باشد. هر چند بعضی از وقایع و رویدادها چنان اهمیتی دارند که خود نیاز به نگارش کتابی جداگانه دارند و تاکنون چندین کتاب و مقاله نیز به صورت سالنامه یا روزشمار منتشر شده است اما هر کدام به گوشه‌ای از آنها پرداخته‌اند یا تنها به بیان رویدادهای مهم اکتفا کرده‌اند.

این روزشمار که بر حسب ماه‌های شمسی تنظیم شده است، هدفش در دسترس نهادن اطلاعات و آگاهی‌هایی درباره امام خمینی به صورت کوتاه و آسان در عین حال دقیق می‌باشد و علاوه بر این مشتمل بر پیام‌ها، بیانات، نامه‌ها و حکم‌های مهم امام خمینی است که به نحوی از انحاء زمینه ساز یا عامل تحول یا تشکل و یا مناسبت ویژه‌ای در تاریخ و حوادث انقلاب شده

است. البته از ذکر وقایع و مطالبی که به طور منظم تکرار شده‌اند، از قبیل پیام‌های نوروزی، دیدارهای عمومی و دیدارهای همیشگی کشوری، نامه‌ها و اجازات و نظایر اینها خودداری شده است؛ مگر در مواردی که دارای جنبه خاص و اهمیت ویژه‌ای بوده است.

برای تهیه و تنظیم این نوشتار از منابع دست اول شامل، مجموعه سخنان، پیام‌ها و احکام امام خمینی (س) و دیگر منابع شامل روزشمارها، ماه‌شمار و سال‌نامه‌ها، خبرهای روزنامه‌های قبل و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به طور توأمان استفاده شده است.

فروردین ماه

اول فروردین

- ورود امام خمینی به قم، جهت ادامه تحصیل (۱۳۰۱ ه.ش)

امام خمینی تا ۱۵ سالگی (۱۲۹۶ ه.ش) در شهرستان خمین و در سال ۱۲۹۸ ه.ش عازم حوزه علمیه اراک شده و اندکی پس از هجرت آیت الله حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی (ره) (اول نوروز ۱۳۰۱ ه.ش، مطابق با رجب المرجب ۱۳۴۰ ه.ق) رهسپار حوزه علمیه قم گردیدند.

- اولین سفر زیارتی امام خمینی به عربستان سعودی برای انجام اعمال حج (۱۳۱۲ ه.ش / ۱۳۵۱ ه.ق)
امام خمینی بعد از زیارت عتبات عالیات عراق، برای عزیمت به عربستان جهت انجام اعمال حج، به بیروت (لبنان) می‌روند تا با کشتی عازم جده شوند.

- به علت اعلام تحریم عید نوروز از جانب مراجع تقلید، خصوصاً امام خمینی، مراسم جشن و شادی تحویل سال برگزار نشد. و مراجع تقلید برای دیدار مردم جلوس نداشتند و بر سر در منازل پرچم سیاه افراشتند. (۱۳۴۲ ه.ش) متن پیام امام خمینی (اعلام عزای عمومی عید نوروز سال ۱۳۴۲) هشت روز قبل از عید (۱۳۴۱/۱۲/۲۲ ه.ش) صادر شد. (صحیفه امام / ج ۱ / ص ۱۵۶)

- امام خمینی در پاسخ استفتائی اجازه نامه شرعیه مؤیدان و طرفداران رژیم شاه را لغو می‌نمایند. (۱۳۴۷ ه.ش)

حضرت امام در جواب نامه مرقوم می‌فرماید: بسمه تعالی؛ کسانی که از دستگاه ظلم تأیید کرده‌اند یا می‌کنند و برخلاف شرع مطهر عمل می‌کنند، اگر اجازه‌ای از اینجانب دارند، از درجه

اعتبار ساقط است و مؤمنین به آنها از وجوه شرعیه خصوصاً سهم مبارک امام (ع) ندهند. اعاذنا الله تعالی من شرور انفسنا. روح الله الموسوی الخمینی. (صحیفه امام/ج ۲/ص ۱۷۴)

- با بهره گیری از فرصت نوروزی، هواداران نهضت امام خمینی، عکس‌های امام خمینی را به عنوان کارت پستال تبریک در سطح وسیعی توزیع کردند. (۱۳۴۴.ش)

- نخستین پیام نوروزی امام خمینی به ملت ایران (۱۳۵۹.ش) (صحیفه امام/ج ۱۲/ص ۲۰۲)

- آخرین پیام نوروزی امام خمینی به ملت ایران (۱۳۶۸.ش) (صحیفه امام/ج ۲۱/ص ۳۲۴)

دوم فروردین

- توطئه رژیم شاه در برهم زدن مجلس عزاداری شهادت امام جعفر صادق (ع) در منزل امام خمینی (۱۳۴۲.ش)

مخالفت علما و مردم به رهبری امام خمینی با انجمن‌های ایالتی و ولایتی (انقلاب سفید شاه) برای رژیم شاه بسیار گران آمد. تبلیغات وسیعی علیه روحانیت بخصوص امام خمینی آغاز شد. شاه تصمیم به سرکوبی قیام داشت. صبح روز دوم فروردین ۱۳۴۲ که مصادف با شهادت حضرت امام جعفر صادق (ع) بود، مأمورین ساواک رژیم با لباس مبدل در منزل امام خمینی با صلوات نابجا و پی در پی، قصد ایجاد ناآرامی و اغتشاش در مجلس داشتند. اما با هوشیاری ایشان این توطئه خنثی شد. حضرت امام، آیت الله خلخالی را مأمور کردند با صدای بلند، اخلال گران را تهدید کند.

- یورش رژیم شاه به مدرسه فیضیه قم و ضرب و شتم و کشتار طلاب (۱۳۴۲.ش)

مأمورین رژیم شاه با هجوم به مجلس عزای امام صادق (ع) که توسط آیت الله العظمی گلپایگانی (ره) در مدرسه فیضیه تشکیل شده بود، ضمن ضرب و شتم طلاب و شکستن در و پنجره، عده بسیاری از طلاب را مجروح کردند.

- بیانات امام خمینی در جمع روحانیون و مردم قم به مناسبت حمله مأموران رژیم شاه به مدرسه فیضیه (۱۳۴۲.ش)

ساعتی بعد از حمله رژیم شاه به مدرسه فیضیه، روحانیون و اهالی قم به منزل امام خمینی آمدند. حضرت امام بعد از دریافت خبر یورش عمال رژیم به مدرسه فیضیه، آماده حرکت به سوی فیضه شدند که با ممانعت و اصرار فراوان دوستان منصرف شدند و در بیاناتی حضار را به صبر و

استقامت دعوت کرده فرمودند: «... ناراحت و نگران نشوید، مضطرب نگردید، ترس و هراس را از خود دور کنید... دستگاه جبار با دست زدن به این فاجعه، شکست و نابودی خود را حتمی

ساخت...» صحیفه امام / ج ۱ / ص ۱۶۶

- تبریز به حمایت از امام خمینی شاهد تظاهرات و تحریم عید نوروز بود (۱۳۴۲ ه.ش)

- امام خمینی عده‌ای از حادثه‌دیدگان مدرسه فیضیه را مورد ملاطفت قرار دادند (۱۳۴۲ ه.ش)

رژیم شاه به مراکز درمانی قم اعلام کرد از پذیرش مجروحین و مصدومین مدرسه فیضیه خودداری کنند. در پی این دستور، برخی از بیمارستانها، مجروحان را اخراج کردند. عده‌ای از آنها به منزل امام خمینی پناهنده شدند و مورد ملاطفت و دلجویی امام قرار گرفتند.

- بیانیه امام خمینی در پشتیبانی از مردم فلسطین و جنوب لبنان (۱۳۵۷ ه.ش)

صحیفه امام / ج ۳ / ص ۳۵۸

سوم فروردین

- نامه امام خمینی به آیت الله العظمی بروجردی، استفسار درباره تشکیل مجلس مؤسسان رژیم پهلوی (۱۳۲۸ ه.ش)

هنگامی که زمزمه تشکیل مجلس مؤسسان برای تغییر قانون اساسی و مطلق العنان کردن شاه در سال ۱۳۲۸ ه.ش مطرح گردید، شایعه کردند که آیت الله بروجردی با این تغییرات موافق بوده و مشورت‌هایی با مقامات دولتی داشته است. امام خمینی از این شایعه برآشفتنند و ضمن هشدار در جلسات حضوری، به همراه چند تن از مراجع و علما (روح الله کمالوند، مرتضی حائری، محقق داماد، محمدرضا گلپایگانی) طی نامه‌ای سرگشاده به آیت الله بروجردی خواستار بیان حقیقت شدند. متعاقب آن، آیت الله بروجردی طی بیانیه‌ای توافق در این مورد را تکذیب کردند. (صحیفه

امام / ج ۱ / ص ۲۶)

- امام خمینی در پی اذیت و آزار طلاب از جانب مأمورین شاه، از جمله سوار نکردن آنها توسط تاکسی‌ها، رئیس شهربانی قم را احضار کرد و ضمن مؤاخذه و اعتراض به وی، هشدار دادند که از این اقدامات خودداری کنند. (۱۳۴۲ ه.ش)

چهارم فروردین

تجلیل امام خمینی از قیام مردم آذربایجان و اربعین شهدای تبریز (۱۳۵۷.ه.ش)

در چهلم شهدای قیام ۱۹ دی ۱۳۵۶ مردم قم، مردم غیور تبریز در ۲۹ بهمن بر علیه رژیم شاه قیام کرده و شهدایی را تقدیم نهضت کردند. حضرت امام خمینی به مناسبت اربعین شهدای تبریز از نجف پیامی خطاب به ملت ایران صادر نموده و فرمودند «با فرا رسیدن اربعین مقتولین مظلوم تبریز، غم‌های ملت غیرتمند تجدید می‌شود.» (صحیفه امام / ج ۳/ص ۳۵۹)

- پیام امام خمینی به مناسبت برگزاری فراندوم جمهوری اسلامی (۱۳۵۸.ه.ش)
حضرت امام خمینی طی پیام مهمی، خواستار حضور فعال ملت در این انتخابات شدند و شرکت در این امر را برای هر مرد و زن از وظایف ملی و اسلامی دانستند. «... شما همه آزادانه به هر چه می‌خواهید رأی بدهید. من خودم به جمهوری اسلامی رأی می‌دهم ...» (صحیفه امام / ج ۶/ص ۴۰۸)

پنجم فروردین

- برخی از مسئولین مسجد اعظم قم به بهانه عدم امنیت و احتمال حمله به مسجد، بر سر راه تدریس امام خمینی در این مسجد موانعی ایجاد کردند. لذا معظم له سخن عتیق را برای تدریس انتخاب فرمودند و با متانت ایشان، توطئه خنثی و برطرف گردید. (۱۳۴۲.ش)
- نامه امام خمینی به آیت الله محمد یزدی درباره رفع اختلاف بین علما و روحانیون به ویژه نسبت به کتاب «شهید جاوید». (۱۳۵۰.ش)

با توجه به تفرقه‌ای که به تحریک رژیم، پس از انتشار کتاب «شهید جاوید» تألیف مرحوم نعمت الله صالحی نجف آبادی، بین روحانیون پیش آمده بود، حضرت امام نامه‌ای را در جواب نامه آیت الله محمد یزدی می‌نویسند و ضمن اظهار تأسف، توصیه‌هایی را جهت رفع اختلاف داده و هشدار می‌دهند. (صحیفه امام/ج ۲/ص ۳۴۱)

- پیام امام خمینی به مسلمانان جهان به مناسبت انعقاد قرارداد کمپ دیوید بین مصر و اسرائیل (۱۳۵۸.ش)

قرارداد کمپ دیوید با حضور انور سادات (رئیس جمهور مصر) و مناخیم بگین (نخست وزیر رژیم اسرائیل) و جیمی کارتر (رئیس جمهور آمریکا) به امضا رسید. این امر موجب مخالفت جهان اسلام و کشورهای عربی گردید و تعدادی از کشورهای عرب، «جبهه پایداری» تشکیل دادند. حضرت امام خمینی نیز در پیامی مخالفت خود را اعلام کردند. «... ایران صلح سادات و اسرائیل را خیانت به اسلام و مسلمین و برادران عرب می‌داند...» (صحیفه امام/ج ۶/ص ۴۱۰)

ششم فروردین

سکته قلبی امام خمینی (۱۳۶۵.ش)

حضرت امام در این تاریخ سکته قلبی کرده و به بیمارستان منتقل می‌شوند. چندین روز بستری شده و بیش از یک ماه ملاقاتهای ایشان لغو می‌شود. خبر این کسالت حضرت امام اعلام نگردید.

- نامه امام خمینی به آیت الله منتظری درباره عزل ایشان از قائم مقامی رهبری (۱۳۶۸.ش)

این نامه به دستور حضرت امام در آن زمان منتشر نگردید. (صحیفه امام/ج ۲۱/ص ۳۳۰)

هشتم فروردین

- پاسخ امام خمینی به استعفای آیت الله منتظری از قائم مقامی رهبری (۱۳۶۸.ش) (صحیفه امام / ج ۲۱/ص ۳۳۳)

نهم فروردین

- تلگراف امام خمینی به آیت الله ربانی شیرازی به مناسبت سوء قصد و ترور نافرجام ایشان (۱۳۶۰.ش)

در تاریخ ۱۳۶۰/۱/۸ یک موتور سوار عضو گروه تروریستی فرقان، به سوی آیت الله عبدالرحیم ربانی شیرازی - نماینده امام خمینی در استان فارس و عضو فقهای شورای نگهبان - تیراندازی می کند که ایشان از ناحیه گردن زخمی می شوند. (صحیفه امام/ج ۱۴/ص ۲۴۱)

دهم فروردین

- همه پرسى نظام جمهوری اسلامی ایران (۱۳۵۸.ش)
انتخابات تعیین نظام جمهوری اسلامی تنها انتخاباتی است که به مدت دو روز (۱۰ و ۱۱ فروردین) برگزار شده و نتایج آن در ۱۲ فروردین اعلام گردید.

دوازدهم فروردین

- پیام تاریخی امام خمینی به مناسبت دوازدهم فروردین - روز جمهوری اسلامی - (۱۳۵۸.ش)
حضرت امام خمینی طی پیامی این روز را روز جمهوری اسلامی ایران اعلام کرده و از حضور گسترده مردم در رفراندوم تشکر کردند. (صحیفه امام / ج ۶/ص ۴۵۲)
- نخستین اجازه نامه را امام خمینی در امور حسبه و امور وجوه شرعیه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به آقای سید علی اکبر قریشی داده اند. (صحیفه امام/ج ۶/ص ۴۵۶)
- پیام هفت ماده ای امام خمینی به ملت ایران (۱۳۶۰.ش)

در پی بالا گرفتن اختلافات ابوالحسن بنی صدر (رئیس جمهور وقت) با مسئولین قوای مقننه

و قضائیه و نخست وزیر، از سوی امام خمینی هیأتی مأمور حل اختلاف و مقابله با تشنج گردید. همچنین پیام مهمی را در هفت بند درباره اولویت دفاع مقدس و پرهیز از اختلافات مسئولین صادر شد. (صحیفه امام/ج ۱۴/ص ۲۵۲)

سیزدهم فروردین

- امام خمینی در پاسخ به تسلیت روحانیون تهران تقیه را حرام و اسدالله علم - نخست وزیر وقت - را به استیضاح می‌کشند. (۱۳۴۲.ش)

حضرت امام در پاسخ به تسلیت روحانیون و علمای تهران پس از فاجعه مدرسه فیضیه، طی پیامی - که به تلگراف ششصد کلمه‌ای شهرت یافت - اصول اسلام را در مخاطره دانستند و تقیه را تحریم کردند و فرمودند من به نام ملت از آقای علم استیضاح می‌کنم ... من اکنون قلب خود را برای سرنیزه‌های مأمورین شما حاضر کردم. (صحیفه امام/ج ۱/ص ۱۷۷)

چهاردهم فروردین

- نخستین مصاحبه مطبوعاتی امام خمینی با یک روزنامه داخلی (۱۳۴۰.ش)
حضرت امام به صورت رسمی برای اولین بار با اعضای هیأت خبرنگاران اعزامی کیهان به قم که برای مصاحبه با علمای تراز اول، بعد از رحلت آیت الله بروجردی آمده بودند، مصاحبه‌ای به عمل آوردند و وضعیت حوزه علمیه قم پس از رحلت آیت الله بروجردی را تشریح کرده و فرمودند: «حوزه‌های علمیه را خداوند حفظ خواهد کرد»

پانزدهم فروردین

- امام خمینی طی حکمی آیت الله واعظ طبسی را به سمت تولیت آستان قدس رضوی منصوب کردند. (۱۳۵۹.ش)

تا این زمان اداره امور آستان قدس رضوی در اختیار تولیت قبلی بود. لکن با حکم حضرت امام بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، تولیت حرم رضوی تغییر یافت. (صحیفه امام/ج ۱۲/ص ۲۲۴)

شانزدهم فروردین

- نخستین اجازه نامه امام خمینی در امور حسبیه و شرعیه (۱۳۴۰ه.ش)
با توجه به تمام اجازه نامه هایی که از حضرت امام در منابع مختلف، به ویژه در صحیفه امام منتشر شده است، این اولین اجازه نامه ای است که در تصدی امور حسبیه و شرعیه، ایشان به حجت الاسلام و المسلمین آقای سید سجاد حججی داده اند. (صحیفه امام/ج ۱/ص ۴۶)
- دیدار جواد صدر (وزیر کشور وقت رژیم شاه) با امام خمینی در بازداشتگاه قیطریه تهران (۱۳۴۳ه.ش)

هجدهم فروردین

- آزادی امام خمینی از حصار قیطریه و بازگشت به شهر قم (۱۳۴۳ه.ش)
به دنبال سخنرانی عصر عاشورا - ۱۰ محرم ۱۳۸۳ه.ق مطابق با ۱۳ خرداد ۱۳۴۲ه.ش - امام خمینی، رژیم شاه روز چهاردهم خرداد - شب ۱۵ خرداد - ۱۳۴۲ه.ش حضرت امام را دستگیر و شبانه به تهران منتقل می کنند و تا این تاریخ - ۱۸ فروردین ۱۳۴۲ - در قیطریه تهران محصور بودند.
- نخستین پیام امام خمینی به ملت ایران چند ساعت پس از آزادی و بازگشت به قم (۱۳۴۳ه.ش)
حضرت امام چند ساعتی از آزادی و بازگشت به قم نگذشته بود که پیام مهمی را خطاب به ملت ایران صادر کرده و از تسلط آمریکا و اسرائیل و عمال آنها بر شئون مملکت ابراز تأسف کرده و نسبت به صدور حکم محکومیت آیت الله طالقانی و مهندس مهدی بازرگان اعتراض می - نمایند. (صحیفه امام/ج ۱/ص ۲۶۱)

نوزدهم فروردین

- صدور پیام تاریخی امام خمینی درباره قطع رابطه با آمریکا (۱۳۵۹ه.ش)
به طور رسمی روابط ایران و آمریکا در سال ۱۸۸۳ میلادی (۱۲۶۲ش) با ورود اولین سفیر آمریکا به نام «ساموئل بنجامین» به ایران آغاز شد. این روابط همه جانبه ایران و آمریکا تا سال ۱۳۵۹ه.ش فراز و نشیب های فراوانی داشت. تا اینکه دولت آمریکا به صورت رسمی قطع روابط سیاسی با ایران را اعلام کرد و حضرت امام نیز پیامی را خطاب به ملت ایران صادر کردند و رسماً

از تاریخ ۱۳۵۹/۱/۲۰ روابط سیاسی ایران و آمریکا قطع شد. (صحیفه امام/ج ۱۲/ص ۲۳۳)

بیستم فروردین

- تألیف کتاب کشف اسرار توسط امام خمینی (۱۳۲۳.ش)

امام خمینی با انتشار این کتاب فعالیت علنی سیاسی خود را که مخالفت و انتقاد شدید به سیاستهای رضاخان بود، آغاز کرد و نسبت به آن سیاستها و علما و روحانیون هشدار داد. این کتاب در رد کتاب «اسرار هزار ساله» حکمی زاده است. در آن زمان کتاب اسرار هزار ساله موجب شک و شبهه فراوان به عقاید شیعه شده و باعث گرایش به وهابیت می شد. بخصوص اینکه کسی در صدد پاسخگویی مستدل بر نیامده بود. امام خمینی با توجه به اهمیت موضوع، تدریس خود را در قم تعطیل و پاسخ کتاب فوق را به طور مستدل بیان کردند. همچنین امام خمینی در کتاب کشف اسرار است و برای نخستین بار به طرح مسأله «ولایت فقیه» و حکومت اسلامی پرداختند.

بیست و یکم فروردین

- تشکیل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی اولین نهاد سازندگی بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به فرمان امام خمینی (۱۳۵۸.ش)

حضرت امام خمینی طی پیامی خطاب به ملت ایران، حسابی به شماره ۱۰۰ در تمام شعب بانک ملی افتتاح کردند برای رفع مشکل مسکن و تهیه سرپناه برای محرومان، و از تمام افراد قدرتمند خواست تا به این حساب پول واریز نمایند. (صحیفه امام/ج ۶/ص ۵۱۸)

- نخستین سخنرانی امام خمینی در مسجد اعظم قم پس از آزادی از حبس و حصر (۱۳۴۳.ش)
امام خمینی پس از آزادی - ۱۸ فروردین ۴۳ - و برگشت به قم با اینکه در همان روز پیام مهمی را خطاب به ملت ایران و در انتقاد از عملکرد رژیم شاه و بر علیه اسرائیل صادر نمودند، بعد از سه روز - ۲۱ فروردین - ضمن شروع درس های عادی خود در مسجد اعظم، سخنرانی مهمی را در مخالفت با انقلاب سفید شاه انجام دادند. (صحیفه امام/ج ۱/ص ۲۶۷)

بیست و دوم فروردین

- تلگراف امام خمینی به علمای بلاد در تکذیب موافقت روحانیون با رژیم شاه (۱۳۴۳.ش)

در پی دیدار حسن پاکروان - رئیس ساواک رژیم شاه - با امام خمینی در محل حصر ایشان (قطریه) در تاریخ ۱۸ فروردین ۴۳، روزنامه اطلاعات، خبر جعلی «توافق روحانیون و رژیم» را به چاپ رساند که مورد اعتراض امام خمینی و دیگر علما قرار گرفت و تکذیب شد. (صحیفه امام/ ج ۱/ ص ۲۷۷)

- امام خمینی طی حکمی حجت الاسلام غلامرضا صفائی را به ریاست اداره عقیدتی سیاسی ارتش ج.ا. منصوب کردند. (۱۳۶۰.ه.ش)

با این حکم، نخستین اداره عقیدتی سیاسی و نمایندگی حضرت امام (ولی فقیه) در ارتش ج.ا. تشکیل گردید. (صحیفه امام/ ج ۱۴/ ص ۲۸۲)

بیست و سوم فروردین

- تلگراف امام خمینی به آیت الله العظمی حکیم - عراق - ورد پیشنهاد ایشان مبنی بر مهاجرت علمای حوزه علمیه قم به عتبات عالیات (۱۳۴۲.ش)

بعد از حادثه مدرسه فیضیه قم و تحت فشار قرار گرفتن علما و روحانیون به ویژه امام خمینی، آیت الله حکیم از علمای قم تقاضا می‌کند جهت دوری از آزار و اذیت‌های رژیم شاه و به عنوان اعتراض به صورت دسته جمعی به نجف مهاجرت نمایند که حضرت امام با کمال احترام، مخالفت می‌کنند. (صحیفه امام/ج ۱/ص ۱۸۲)

- امام خمینی طی حکمی آقای غلامرضا کرباسچی را به ریاست اداره عقیدتی سیاسی ژاندارمری ج.ا. منصوب کردند (۱۳۶۰.ش)

با این حکم نخستین اداره عقیدتی سیاسی و نمایندگی حضرت امام (ولی فقیه) در ژاندارمری ج.ا. تشکیل گردید. (صحیفه امام/ج ۱۴/ص ۲۸۳)

بیست و پنجم فروردین

- نامه امام خمینی به شورای مرکزی مجمع روحانیون مبارز درباره موافقت با تشکیل این مجمع (۱۳۶۷.ش)

در پی درخواست جمعی از روحانیون و یاران امام برای تأسیس تشکل مستقل و انشعاب از جامعه روحانیت مبارز، حضرت امام با این درخواست موافقت فرمودند. (صحیفه امام/ج ۲۱/ص ۲۶)

بیست و ششم فروردین

- سخنرانی تاریخی امام خمینی در مسجد اعظم بمناسبت آزادی از زندان در حضور علما و اقشار مختلف مردم (۱۳۴۳.ش)

امام خمینی در ساعت ۸ صبح این روز، سخنرانی مبسوطی را بعد از یک هفته آزادی از حبس و بازگشت به قم بیان فرمودند. در این سخنرانی که با آیه شریفه «انا لله و انا الیه راجعون» شروع کردند، ضمن تحلیل قیام ۱۵ خرداد سال ۴۲، به عملکرد دولت و شاه حمله کرده و رسالت علما و روحانیون را تشریح کردند. (صحیفه امام/ج ۱/ص ۲۸۵)

- نامه سرگشاد امام خمینی به امیرعباس هویدا (نخست وزیر وقت) (۱۳۴۶ه.ش)

امام خمینی از نجف اشرف در تاریخ ۱/۲۶/۱۳۴۶ه.ش برابر با ۴ محرم ۱۳۸۷ ه.ق نامه‌ای خطاب به نخست وزیر وقت رژیم شاه - هویدا - می‌نویسند. در این نامه که با آیه شریفه «لا حول ولا قوه الا بالله العلی العظیم» شروع شده است به شرح مفاسد و خیانت‌های شاه و دولت هویدا پرداخته و نصیحت می‌کنند به اصلاح مفاسد. (صحیفه امام/ج ۲/ص ۱۲۳)

- نامه امام خمینی به نمایندگان مجلس و وزیران در مورد کناره‌گیری آیت الله منتظری از قائم مقامی رهبری (۱۳۶۸ه.ش)

حضرت امام در این نامه به طور مختصر دلایل کناره‌گیری آیت الله منتظری را توضیح می‌دهند. (صحیفه امام/ج ۲۱/ص ۳۵۰)

- پیام امام خمینی و اعلام روز ۲۹ فروردین به عنوان روز ارتش جمهوری اسلامی ایران (۱۳۵۸ه.ش)
حضرت امام خمینی طی این پیام پنج بندی رسماً ۲۹ فروردین هر سال را روز ارتش اعلام نموده و دستور فرمودند در این روز ارتش به رژه پردازند. (صحیفه امام/ج ۷/ص ۲۰)

بیست و هفتم فروردین

- نخستین پیام سیاسی و مبارزاتی امام خمینی خطاب به علما و روحانیون حوزه‌های علمیه قم، مشهد و تهران از تبعیدگاه نجف (۱۳۴۶ه.ش / مطابق با ۵ محرم ۱۳۸۷ه.ق) (صحیفه امام/ج ۲/ص ۱۲۹)

بیست و هشتم فروردین

- نخستین پیام رسمی امام خمینی به رئیس جمهور یک کشور خارجی بعد از پیروزی انقلاب اسلامی (۱۳۵۸ه.ش) (صحیفه امام/ج ۷/ص ۳۲)

اولین رئیس جمهور (بالاترین مسئول یک کشور) یک کشور که بعد از پیروزی انقلاب و استقرار جمهوری اسلامی پیام تبریک به حضرت امام خمینی (بالاترین مسئول کشور ایران) فرستاد. احمد حسن البکر رئیس جمهور کشور عراق بود. حضرت امام هم در پاسخ پیام تبریک ایشان، پیامی را به تاریخ ۱/۲۸/۵۸ه.ش مطابق با ۱۹ جمادی الاول ۱۳۹۹ ه.ق ارسال کردند.

بیست و نهم فروردین

- سخنرانی امام خمینی و تأکید ایشان بر ابقای کمیته‌های انقلاب اسلامی و تصفیه آنها (۱۳۵۸ ه.ش)
حضرت امام در این سخنرانی که یکی از طولانی‌ترین سخنرانی‌های ایشان می‌باشد، به ضرورت و فلسفه وجودی کمیته‌ها، نفوذی‌ها و خودسری‌ها در کمیته‌ها، تصفیه و اصلاح کمیته‌ها، جریان سازی‌های ساواک و ... اشاره نموده و لزوم خلع سلاح گروه‌ها تأکید کرده‌اند. (صحیفه امام/ج ۷/ص ۳۵)

- روز ارتش ج.ا.ا به فرمان امام خمینی (۱۳۵۸ ه.ش)

حضرت امام روز پیوستن ارتش به ملت را با عبارت حکیمانه «لحظه شادی بندگان خدا و یأس ستمگران» قلمداد فرمودند و طی پیامی، ضرورت حفظ ارتش را بعد از پیروزی انقلاب اعلام و در جهت انجسام و یک پارچگی ارتش، فرمان تاریخی و مهمی را در تاریخ ۵۸/۱/۲۶ صادر و روز ۲۹ فروردین را روز ارتش ج.ا.ا اعلام فرمودند.

سی‌ام فروردین

- خاتمه نگارش کتاب «آداب الصلاة» تألیف امام خمینی (۱۳۲۱ ه.ش)

بر حسب سیر تاریخ نگارش، کتاب آداب الصلاة یازدهمین تألیف امام خمینی می‌باشد. اتمام این اثر بعد از نگارش کتاب سر الصلاة به تاریخ ۱۳۶۱ ه.ق (۱۳۲۱ ه.ش) بوده است. آداب الصلاة، شرحی مبسوط بر آداب و اسرار معنوی نماز و سرشار از نکات اخلاقی و عرفانی به زبان فارسی می‌باشد.

اردیبهشت ماه

اول اردیبهشت

- پیام امام خمینی به طلاب اعزام شده به سربازی (۱۳۴۲ ه.ش)

پس از تهاجم رژیم شاه به مدرسه فیضیه (۴۲/۰۱/۲ ه.ش) و عکس العمل شدید مراجع و

روحانیون، بخصوص حضرت امام، رژیم شاه به اصطلاح برای ایجاد رعب و جنگ روانی تصمیم گرفت که طلاب هم به سربازی بروند. بعد از فرمان دولت وقت رژیم شاه، مبتنی بر اعزام روحانیون به سربازی حضرت امام با این پیام رسالت سنگین روحانیت به عنوان سربازان امام زمان (عج) را بیان کردند و این را فرصتی دانستند برای روشن ساختن سربازان و درجه داران ارتش، از جمله یاران امام که به سربازی اعزام شد آیت الله هاشمی رفسنجانی بودند.. (صحیفه امام/ ج ۱۸۸/۱)

- فرمان امام خمینی مبنی بر تقسیم زمین موروثی ایشان بین فقرا و مستمندان شهرستان خمین (۱۳۶۴ ه.ش)

حضرت امام در پاسخ به نامه امام جمعه خمین که خواستار تعیین تکلیف زمینهای موروثی متعلق به ایشان را شده بودند. حضرت امام، امام جمعه خمین را وکیل خود نمودند جهت تقسیم زمینها، بین فقرا. (صحیفه امام/ ج ۱۹/ ص ۲۳۲)

دوم اردیبهشت

- درخواست دبیر کل وقت سازمان ملل متحد و دانشجویان ایرانی مقیم اروپا و آمریکا از نصیری رئیس ساواک وقت رژیم شاه برای بازگشت امام خمینی از تبعید، و رد این درخواست از جانب رژیم شاه.

- پیام امام خمینی به مناسبت شهادت آیت الله سید محمد باقر صدر و خواهرش بنت الهدی به دست رژیم بعث عراق (۱۳۵۹ ه.ش)

ششم جمادی الثانی ۱۴۰۰ ه ق مطابق با ۱۹ فروردین ۱۳۵۹ ه.ش، رژیم بعث عراق آیت الله صدر و خواهر مکرمه ایشان را در معرض شدیدترین شکنجه ها قرار داده و به شهادت رساند. جنازه این دو شهید بزگوار در جوار مرقد امیر المؤمنین علی (ع) و در مقبره خانوادگی به خاک سپرده شد.

- اعلام انقلاب فرهنگی توسط امام خمینی (۱۳۵۹ ه.ش)

حضرت امام خمینی طی سخنانی در ساعت ۱۷ بعدازظهر اول اردیبهشت سال ۱۳۵۹ در دیدار اقشار مختلف مردم و دانشجویان عضو انجمن اسلامی دانشگاهها و سازمانهای دانشجویی مسلمان

سراسر کشور، به تشریح چگونگی اصلاح دانشگاه‌های کشور پرداختند و خواستار تغییر بنیانی در دانشگاه‌ها شدند. در همین راستا از روز دوم اردیبهشت ماه ۱۳۵۹ بعنوان ایجاد انقلاب فرهنگی تمام دانشگاه‌ها تعطیل گردید تا تغییر و تحولی اساسی در تمام نظام آموزشی کشور انجام شود. زیرا اصلاح صرفاً با تغییر چند کتاب و درس یا استاد و کارمند امکان‌پذیر نبود. از این رو دانشگاه‌ها تعطیل شد تا فرصت کافی تحول بنیادین و اساسی در نظام دانشگاهی پدید آید. (متن سخنرانی: صحیفه امام/ ج ۱۲/ ص ۲۴۸)

- تأسیس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به فرمان امام خمینی (۱۳۵۸ه.ش)
در پی دیدار آیت الله مهدوی کنی - سرپرست کل کمیته‌های انقلاب اسلامی و فرماندهان و مسئولان ۱۴ گانه کمیته‌های انقلاب تهران در تاریخ ۹ صبح ۲۹ فروردین ۱۳۵۸، آقای مهدوی کنی ضمن مروری بر نحوه تشکیل کمیته‌ها و فلسفه وجودی آنها، خلاصه‌ای از اقدامات و فعالیت‌های گسترده کمیته‌ها در دو ماه بعد از پیروزی انقلاب را ارائه داده و پیشنهادهای در زمینه اصلاح و تقویت و وضعیت آینده بیان کردند و نظر حضرت امام را جویا شدند. حضرت امام نیز ضمن بیان این مطلب که «در جزئیات این مسائل وارد نمی‌شوم» توصیه به اصلاح و ادغام کمیته‌ها کرده و بصورت ضمنی پیشنهاد تشکیل سپاه پاسداران را می‌دهند. بعد از این دیدار و اعلام نظر حضرت امام، مسئولان با ادغام کمیته‌ها در روز دوم اردیبهشت تشکیل سپاه را رسماً اعلام کردند.

چهارم اردیبهشت

- نخستین مصاحبه مطبوعاتی امام خمینی با یک روزنامه خارجی - روزنامه لوموند فرانسه - (۱۳۵۷ه.ش)

حضرت امام خمینی در مرحله جدید قیام ملت ایران و معرفی انقلاب اسلامی اولین مصاحبه مطبوعاتی خود را در نجف اشرف با روزنامه لوموند فرانسه انجام دادند. خبرنگار - لوسین ژرژ - این مصاحبه را در تاریخ ۶ مه ۱۹۷۸ (۱۳۷۵/۲/۱۶) در روزنامه لوموند فرانسه به چاپ رساند.

- نامه امام خمینی به رئیس جمهور وقت (آیت الله خامنه‌ای) برای تشکیل شورای بازنگری قانون اساسی (۱۳۶۸ه.ش)

با گذشت یک دهه از تصویب قانون اساسی - ۲۴ آبان ۱۳۵۸ ه.ش - و اجرای آن، مواردی از مواد آن، اداره کشور را با مشکلات جدی روبرو ساخت. بنابراین تعداد ۶۶ تن از نمایندگان مجلس در ۲۷ فروردین ۱۳۶۸ ه.ش، و شورای عالی قضایی در روز بعد، طی ارسال نامه های جداگانه ای به محضر امام خمینی (ره)، خواستار تعیین هیئت بررسی متمم قانون اساسی شدند. (صحیفه امام/ ج ۲۱/ ص ۳۶۳)

پنجم اردیبهشت

- موفقیت همه جانبه امام خمینی در نجف اشرف و ابراز نگرانی گزارشگر ساواک (۱۳۴۷ ه.ش)
هدف رژیم شاه از تبعید امام به نجف اشرف تضعیف و تحت الشعاع قرار دادن ایشان بود، با توجه به محیط و وضعیت حوزه علمیه نجف، لکن طی گزارشی که مأمور ساواک از عراق می‌دهند، نشان از موفقیت امام دارد. و این موجب نگرانی دستگاه اطلاعاتی رژیم شاه و عدم موفقیت در اهداف رژیم شاه است.

- عکس العمل امام خمینی نسبت به رسوایی آمریکایی در طبس (۱۳۵۹ ه.ش)
به دنبال دخالت نظامی آمریکا در ایران از طریق طبس، با هدف آزادسازی گروگان آمریکایی و شکست مفتضحانه آنان، حضرت امام پیامی خطاب به ملت ایران صادر کرد. (صحیفه امام / ج ۱۲ / ص ۲۵۵)

- بمباران هلی کوپترهای به جا مانده آمریکایی در صحرای طبس با دستور بنی صدر (رئیس جمهور وقت و فرمانده کل قوا) و شهادت فرمانده سپاه یزد (شهید منتظر قائم) و نابودی اسناد سری و مهم. (۱۳۵۹ ه.ش)

پس از شکست عملیات صحرای طبس و اعلام رسمی کاخ سفید به این شکست، به دستور بنی صدر، هلی کوپترهای به جا مانده که توسط سپاه پاسداران یزد حفاظت می‌شد، بمباران شد و کلیه اسناد به جا مانده نابود و فرمانده سپاه یزد نیز به شهادت رسید.

- تظاهرات با شکوه علیه کودتای قطب‌زاده و آیت الله شریعتمداری (۱۳۶۱ ه.ش)
با افشای کودتای باند «نجات انقلاب ایران» به سرکردگی صادق قطب‌زاده و دستگیری و

اعترافات ایشان مبنی بر اینکه رهبری معنوی این کودتا با آیت الله شریعتمداری است، و اثبات این قضیه عکس العمل شدید علما و روحانیون حوزه‌های علمیه و مردم انقلابی را در پی داشت. به خصوص بیانیه جامعه مدرسین حوزه علمیه قم در تاریخ ۱۳۶۱/۱/۳۱ مبنی عدم کفایت و صلاحیت شریعتمداری، موجب تظاهرات باشکوه در حمایت از امام خمینی و علیه عاملان کودتا در تاریخ دوم اردیبهشت گردید.

ششم اردیبهشت

- پایه گذاری نخستین تشکیلات سیاسی توسط جمعی از شاگردان امام خمینی (۱۳۴۳ ه.ش)
جمعی از شاگردان و یاران امام خمینی با الهام از ایشان، از درون حوزه علمیه قم با نام «جمعیت سری یازده نفره» با هدف اصلاح حوزه دست به تشکیلات زدند. این گروه به صورت مخفی فعالیت سیاسی می‌کردند، اما به ظاهر فعالیت فرهنگی و علمی داشتند. این گروه نشریاتی مثل بعثت، انتقام را انتشار می‌دادند، از جمله این افراد: آیات سید علی خامنه‌ای، هاشمی رفسنجانی، علی مشکینی، حسینعلی منتظری، سید محمد خامنه‌ای، ربانی شیرازی، احمد آذری قمی، علی قدوسی، مهدی حائری، ابراهیم امینی و محمد تقی مصباح یزدی بودند.

نهم اردیبهشت

- امتناع امام خمینی از پذیرش مقامات امنیتی رژیم بعث عراق (۱۳۴۸ ه.ش)
به دنبال تیرگی روابط ایران و عراق، رژیم عراق، ایرانیان و طلاب ایرانی را دستگیر و با وضع وحشیانه‌ای اخراج می‌کرد. حضرت امام شدیداً نسبت به این امر اعتراض و از پذیرش و ملاقات با مسؤولین امنیتی عراق خودداری کرد. به حدی که مشاجره لفظی در منزل ایشان در گرفته و حضرت امام بی‌پرده و شجاعانه، از ایرانیان رانده شده دفاع می‌کنند.
- فرمان امام خمینی به شورای انقلاب اسلامی مبنی بر تهیه آیین‌نامه اجرای شوراهای اسلامی برای اداره امور محلی شهر و روستا در سراسر ایران (۱۳۵۸ ه.ش) (صحیفه امام/ ج ۷/ ص ۱۶۷)
- پاسخ امام خمینی به نامه آیت الله مشکینی در مورد شرایط رهبری آینده نظام ج ۱۱ (۱۳۶۸ ه.ش)

در پی نامه رئیس مجلس خبرگان رهبری، آیت الله مشکینی و درخواست نظر امام در مورد متمم قانون اساسی بخصوص نسبت به «شرط مرجعیت» برای رهبری آینده، حضرت امام نظرشان را اعلام می‌فرمایند. (صحیفه امام/ ج ۲۱/ ص ۳۷۱)

دهم اردیبهشت

- فرمان امام خمینی بر قطع رابطه جمهوری اسلامی ایران با کشور مصر (۱۳۵۸.ه.ش)
- حضرت امام طی نامه‌ای به دکتر ابراهیم یزدی (وزیر امور خارجه دولت موقت) به دلیل پیمان خائنانه مصر و اسرائیل، قطع رابطه دولت موقت جمهوری اسلامی ایران با مصر را درخواست می‌کنند. (صحیفه امام/ ج ۷/ ص ۱۶۸)
- بیانات امام خمینی در جمع اعضای انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه تهران و افشای ماهیت اصلاحات ارضی شاه و آزادی زنان (۱۳۴۲.ه.ش)

بنابر گزارش مکتوب ساواک، حضرت امام ساعت ۱۸ روز ۱۰/۲/۱۳۴۲ در دیداری که با دانشجویان عضو انجمن اسلامی دانشگاه تهران داشتند اظهاراتی پیرامون اصلاحات ارضی و حق رأی زنان بیان کردند و اعلام کردند ما مخالف اصلاحات ارضی و حق رأی زنان نیستیم بلکه ... (صحیفه امام/ ج ۱/ ص ۱۹۱)

یازدهم اردیبهشت

- خاتمه نگارش «رساله فی التقیه» تألیف امام خمینی (۱۳۳۳ ه.ش)
این اثر حضرت امام در باب قواعد فقهی و رجالی می‌باشد. در ۱۲۰ ص که چاپ و منتشر شده است.

- بیانات امام خمینی خطاب به علی نخعی (روحانی درباری و از عمال رژیم شاه) و رد پیشنهاد مذاکره و سازش با دولت علم (۱۳۴۲ ه.ش)

خلاصه صحبت‌های علی نخعی (افصح المتکلمین) با امام خمینی و جواب قاطع ایشان در (صحیفه امام/ ج ۱/ ص ۱۹۲)

- روز جهانی کارگر و نخستین پیام امام خمینی در شأن کار و کارگر و سازندگی کشور (۱۳۵۸ ه.ش)
حضرت امام خمینی با توجه به روز جهانی کارگر و برای پاسداشت چنین روزی، برای نخستین بار پیام مهمی را خطاب به کارگران صادر کرده و فرمودند: «هر روز، روز کارگر است» (صحیفه امام/ ج ۷/ ص ۱۷۱)

- پیام امام خمینی به مناسب شهادت آیت الله مرتضی مطهری (۱۳۵۸ ه.ش)
در پی شهادت استاد مرتضی مطهری به دست گروهک «فرقان» در ساعت ۳۰:۲۲ شب یازدهم اردیبهشت ۱۳۵۸، صبح یازده اردیبهشت، حضرت امام پیام مهمی را صادر کرده و فرمودند: «... اینجانب روز پنجشنبه ۱۳ اردیبهشت ۵۸ را برای بزرگداشت ... عزای عمومی اعلام می‌کنم...» به همین مناسبت ۱۲ اردیبهشت هر سال، سالروز شهادت این معلم نمونه به عنوان روز معلم نامگذاری گردید. (صحیفه امام/ ج ۷/ ص ۱۷۸)

دوازدهم اردیبهشت

- سخنرانی مهم امام خمینی بمناسبت آغاز دروس حوزه پس از چهلیم شهدای مدرسه فیضیه (۱۳۴۲ش)

بعد از یورش عمال رژیم شاه به مدرسه فیضیه قم و کشتار و ضرب و شتم طلاب، مراجع عظام و امام خمینی به عنوان اعتراض به عملکرد رژیم شاه و احترام به شهدای فیضیه تا چهل روز دروس حوزه علمیه را تعطیل کردند. پس از چهل روز، حضرت امام ضمن آغاز دروس حوزه، سخنرانی مهمی را در مسجد اعظم قم ایراد نموده و به ارزیابی قیام ملت و حوادث تلخ و شیرین سال ۴۱ و جریان مدرسه فیضیه (اوایل سال ۴۲) پرداختند. (صحیفه امام/ ج ۱/ ص ۲۰۶)

چهاردهم اردیبهشت

- نگارش تاریخی ترین سند سیاسی بجای مانده از امام خمینی (۱۳۲۳.ه.ش)

پس از کشف الاسرار تاریخی ترین سند مبارزات سیاسی امام خمینی، نامه‌ای است که به درخواست مرحوم حجت الاسلام وزیرری نوشته شده و در کتابخانه مرحوم وزیرری در یزد نگهداری می‌شود. در این نامه که با آیه «قل انما اعظکم بواحدہ...» آغاز شده است، حضرت امام «قیام» را تنها راه اصلاح دو جهان بیان می‌کنند. ... (صحیفه امام/ ج ۱/ ص ۲۱)

- پیام امام خمینی به مناسبت دستگیری سران حزب توده (۱۳۶۲.ه.ش)

حزب توده به رهبری احسان طبری تا پنج سال بعد از پیروزی انقلاب مثل سایر احزاب و گروه‌های مخالف و معاند نظام جمهوری اسلامی فعالانه و آزادانه فعالیت می‌کردند، با اینکه قبل از پیروزی انقلاب فعالیت آنها ممنوع بود. در اردیبهشت سال ۱۳۶۲ پس از کشف توطئه‌های متعدد این حزب علیه نظام ج ۱۱ به ویژه کودتای این حزب با پشتیبانی شوروی در سال ۱۳۶۱، فعالیت آن با توجه به وضعیت جنگی کشور، مغایر مصالح جمهوری اسلامی شناخته شد و احسان طبری به اتفاق کادر رهبری حزب دستگیر گردید. احسان طبری در ۱۸ اردیبهشت ۱۳۶۸ فوت کردند. در ضمن حضرت امام در این پیام چندین بار نیروهای وزارت اطلاعات را سربازان گمنام خطاب کرده و از آنان تجلیل کردند. (صحیفه امام/ ج ۱۷/ ص ۴۲۱)

بیستم اردیبهشت

- تصویب آرم نهایی جمهوری اسلامی ایران توسط امام خمینی (۱۳۵۹.ش)
پس از پیروزی انقلاب اسلامی قرار بر این شد، آرمی به عنوان نماد و نشان جمهوری اسلامی ایران معرفی شود که بیانگر روح دین خواهی و اسلام طلبی ملت ایران باشد. از این رو پس از فراخوان شورای انقلاب برای این آرم، طرح های متعدد به این شورا رسید که سرانجام از میان آنها یک طرح مورد پذیرش قرار گرفت. در نهایت با ارائه این طرح به حضرت امام، طرح مزبور (آرم فعلی نظام ج ۱۱) به تصویب رسید.

بیست و یکم اردیبهشت

- عدم پذیرش (ملاقات) سازمان مجاهدین خلق (منافقین) توسط امام خمینی و پاسخ قاطع به آنها (۱۳۶۰.ش)
به دنبال ارسال نامه‌ای از سوی منافقین (مجاهدین) به حضرت امام و تقاضای ملاقات اعضاء و هواداران آنها با امام، ایشان ضمن رد تقاضای آنان در بخشی از بیانات خود در دیدار جمعی از روحانیون به نقد عملکرد این سازمان پرداختند. (صحیفه امام/ ج ۱۴/ ص ۳۴۲)

بیست و سوم اردیبهشت

- نخستین نوید پیروزی امام خمینی در سخنرانی نجف اشرف و رهنمودهای مبارزاتی برای انسجام و ایجاد تشکیلات در حوزه‌های علمیه (۱۳۵۷.ش) (صحیفه امام/ ج ۳/ ص ۳۸۳)
- لغو نهایی حق کاپیتولاسیون در ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی (۱۳۵۸.ش)

حق کاپیتولاسیون - مصونیت اتباع خارجی - در رژیم شاه ابتداء در مجلس سنا و سپس در ۲۱ مهرماه ۱۳۴۳.ش در مجلس شورای ملی به تصویب رسید. امام خمینی در برابر این قانون خفت بار عکس العمل سختی نشان دادند و در تاریخ ۱۴ آبان ۱۳۴۳ سخنرانی مهمی ایراد کردند. این سخنرانی طوفانی بپا کرد که رژیم انتظار آن را نداشت. لذا حضرت امام را در سیزدهم آبان همان سال دستگیر و به ترکیه و سپس به نجف تبعید کردند. سرانجام سه ماه پس از پیروزی

انقلاب، به پیشنهاد هیئت وزیران و تصویب شورای انقلاب اسلامی، در ۲۳ اردیبهشت ماه سال ۱۳۵۸ ش حق کاپیتولاسیون و امتیازات و ملحقات آن برای همیشه و به طور نهایی لغو گردید.

ژوئیه گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

بیست و چهارم اردیبهشت

- نامه امام خمینی به آقای سید حسین خمینی - پسر حاج آقا مصطفی خمینی - و سفارش بر تحصیل علوم دینی و دوری از امور سیاسی و اجرائی به دلیل منسوب بودن به امام خمینی (۱۳۶۰.ش) (صحیفه امام/ ج ۱۴ / ص ۳۴۵)

بیست و پنجم اردیبهشت

- مخالفت و هشدار امام خمینی نسبت به توطئه «بجاء دانشگاه اسلامی» توسط رژیم شاه (۱۳۴۳.ش)

رژیم شاه به منظور دولتی کردن روحانیون و حوزه‌های علمیه و در آخر منزوی کردن و ویران ساختن آنها، اقدام به تأسیس «بنیاد دانشگاه اسلامی» نمود. حضرت امام با دریافت این حقیقت که انگیزه رژیم پیشبرد توطئه اسلام زدایی است. پس از آزادی از زندان در این باره هشدار داد و از مقاصد شاه از این کار، سخن گفتند. (۱۳۴۳ه.ش) (صحیفه امام/ ج ۱/ ص ۳۰۳)

- خاتمه نگارش کتاب البیع، تألیف امام خمینی (۱۳۵۴ه.ش)

این کتاب اثری است از امام خمینی پیرامون موضوع های فقهی در خرید و فروش و شرایط آن از دیدگاه اسلام. این کتاب به زبان عربی و در پنج جلد چاپ و منتشر شده است.

بیست و ششم اردیبهشت

- پیام رادیویی تلویزیونی امام خمینی بمناسبت میلاد حضرت فاطمه زهرا (س) و اعلام «روز زن» به همین مناسبت (۱۳۸۵ه.ش)

حضرت امام به مناسبت میلاد حضرت زهرا (س) در پیامی ضمن تجلیل از مقام شامخ زن، فرمودند: «فردا روز زن، روز زنی است که عالم به او افتخار دارد؛ روز زنی که ...» بعد از پیام حضرت امام هر ساله؛ روز میلاد حضرت فاطمه (س) - ۲۰ جمادی الثانی - بعنوان روز زن نامگذاری شد. (صحیفه امام/ ج ۷/ ص ۳۳۷)

بیست و هفتم اردیبهشت

- ورود امام خمینی به جماران (۱۳۵۹ه.ش)

حضرت امام، پس از بازگشت به ایران و پیروزی انقلاب اسلامی و آغاز کار دولت موقت، در دهم اسفند ۱۳۵۷ از تهران عازم قم گردیده و تا زمان ابتلا به بیماری قلبی در دوم بهمن ۱۳۵۸ در این شهر بودند. سپس جهت مداوا به بیمارستان قلب تهران منتقل و بعد از ۳۹ روز مداوا، موقتاً در منزلی واقع در منطقه دربند تهران اقامت گزیدند. سپس در تاریخ ۲۷ اردیبهشت ۱۳۵۹ بنابر توصیه پزشکان و صلاح دید یاران و مسئولان نظام همچنین تمایل خودشان به منزلی در محله جماران نقل مکان کرده و تا زمان رحلت در همین منزل اقامت داشتند.

بیست و هشتم اردیبهشت

- ظهور علائم آخرین بیماری در امام خمینی که در نهایت موجب رحلت ایشان گردید. (۱۳۶۸.ش)

سی ام اردیبهشت

- طرح پیشنهاد تشکیل «دانشگاه آزاد اسلامی» و تأیید و استقبال امام خمینی از این طرح (۱۳۶۱.ش)

ایده تأسیس دانشگاه آزاد اسلامی ابتدا در جامعه اسلامی دانشگاهیان مطرح شد و به دنبال طرح آن توسط آیت الله هاشمی رفسنجانی در شورای اقتصاد، نظر مساعد شورا به دست آمد. مسأله تأسیس چنین مرکزی با حضرت امام نیز مطرح شد و ایشان، ضمن استقبال از آن، مبلغی را به عنوان اولین کمک به این دانشگاه اهداء کردند. دانشگاه آزاد اسلامی سرانجام در ۲۷ خرداد سال ۱۳۶۱ به طور رسمی تأسیس و اعلام موجودیت کرد و اسفند همان سال اولین آزمون و پذیرش دانشجو انجام گرفت.

سی و یکم اردیبهشت

- بستری شدن امام خمینی در بیمارستان بقیه الله به دلیل بیماری (۱۳۶۸.ش)
با آشکار شدن علائم خونریزی در دستگاه گوارشی حضرت امام در ۲۸ اردیبهشت ۱۳۶۸، بیماری ایشان که به تازگی عود کرده بود، حادث شد. در این زمان فعالیت‌های شبانه‌روزی تیم پزشکی ویژه آغاز شد و حضرت امام را در ۳۱ اردیبهشت، جهت انجام عمل، به بیمارستان بقیه‌الله انتقال دادند. در نهایت، در حالی که پزشکان، تمام تلاش خود را برای بهبود وضعیت جسمانی امام به کار بستند، روح بلند ایشان در شامگاه ۱۳ خرداد ۱۳۶۸ به ملکوت اعلی پیوست.

خرداد ماه

خرداد

- پیام امام خمینی به فقهای شورای نگهبان و تأکید بر عدم ورود فقهای شورای نگهبان در مسائلی

که موجب وهن است. (۱۳۶۷ ش) (صحیفه امام/ بخش ضمیمه/ ص ۵۷۹)

اول خرداد

- نخستین دیدار امام خمینی از مدرسه فیضیه، بعد از یورش عمال رژیم شاه به مدرسه (۱۳۴۲ش)
حضرت امام بعد از پایان سال تحصیلی حوزه علمیه قم، در پایان درسشان ضمن بررسی اوضاع سال ۴۱ و ۴۲ و افشاگری بر ضد رژیم شاه، فرمودند که من هنوز از مدرسه فیضیه، پس از یورش ۲۵ شوال (۲ فروردین ۴۲) دیدن نکرده‌ام و برای خواندن فاتحه به آنجا می‌رویم. سپس به همراه طلاب و فضلاء حوزه در مدرسه فیضیه حضور یافتند، و با جلوس در آنجا، ضمن استماع روضه خوانی، بر شهدای مدرسه فیضیه گریستند.

- آغاز به کار «هیئت‌های مؤتلفه اسلامی» یکی از بازوان و مجریان اصلی نهضت اسلامی به رهبری امام خمینی (۱۳۴۲.ه.ش)

پس از وقایع مربوط به لایحه انجمن‌های ایالتی و ولایتی در سال ۱۳۴۱.ه.ش، دسته‌های گوناگون مردمی تشکیل گردیدند که درصدد مبارزه با رژیم شاه بودند. افراد و اعضاء این گروهها کم کم طی جلساتی با هم آشنا شده و با نظر حضرت امام، گروهی از شخصیت‌های روحانی، از جمله شهید مطهری متکفل هدایت آنان شدند که بعداً بنام «هیئت‌های مؤتلفه اسلامی» خوانده شدند. این هیئت‌ها یکی از بازوان اصلی و عوامل مؤثر در پخش اعلامیه‌های امام و انجام کارهای اجرائی نهضت امام خمینی بودند.

دوم خرداد

- انجام عمل جراحی امام خمینی در بیمارستان بقیه الله (۱۳۶۸.ه.ش)

سوم خرداد

- امام خمینی در پیامی، دستور تشکیل «هیأت‌هایی برای رسیدگی به جرایم روحانی نمایان» در سر تا سر ایران را صادر نمودند. (۱۳۵۸ش) (صحیفه امام/ ج ۷/ ص ۴۶۶)
- اعدام رهبر گروهک فرقان و فروپاشی این گروه (۱۳۵۹ه.ش)

گروهک فرقان، تشکیلاتی به ظاهر مذهبی بود که در اواخر دوره پهلوی با هدف مبارزه با رژیم شاه به سرکردگی فردی بنام اکبر گودرزی شکل گرفت. اما عدم حضور فیزیکی و معنوی متفکران اسلامی و یاران امام خمینی در سطح جامعه بدلیل گرفتار بودن در زندانهای رژیم یا تبعید، باعث شد، دیدگاههای افراطی و برداشتهای نادرست از اسلام بر آنان حاکم شده و به اقدامات خطرناکی روی آوردند. فعالیت گروه فرقان پس از پیروزی انقلاب ابعاد گسترده‌ای گرفت و برنامه حذف فیزیکی چهره‌های بارز روحانیان و یاران مؤثر و صدیق امام خمینی، رویکرد اصلی این گروه قرار گرفت، و دست به ترورهای متعددی زدند از جمله ترور «شهید مطهری»، «شهید مفتاح»، «سپهد قرنی» و ترور ناموفق «هاشمی رفسنجانی». در نهایت طی سالهای ۵۸ و ۵۹، افراد گروهک فرقان دستگیر شده و رهبر آنها «اکبر گودرزی» نیز سرانجام در سوم خرداد ۱۳۵۹ به جوخه اعدام سپرده شد.

- پیام تبریک امام خمینی به مناسبت آزادسازی شهر خرمشهر، روز «مقاومت و پیروزی» (۱۳۶۱ه. ش)

چهارمین مرحله عملیات پیروزمندانه «بیت المقدس» در اول خرداد ۱۳۶۱ به قصد آزادسازی خرمشهر آغاز گشت. این عملیات که با رمز «یا محمد بن عبدالله» شروع شده بود، در ساعت ۲ بعدازظهر سوم خرداد ۱۳۶۱ موجب فتح کامل خرمشهر پس از ۵۷۸ روز محاصره گشت. حضرت امام ضمن پیامی از رزمندگان اسلام تجلیل و به ملت ایران تبریک گفتند. (صحیفه امام/ج ۱۶/ص ۲۵۷)

- آخرین عمل جراحی امام خمینی در بیمارستان بقیه الله (۱۳۶۸ه. ش)

چهارم خرداد

- فرمان امام خمینی به مهندس مهدی بازرگان (نخست وزیر) برای فراهم کردن مقدمات تشکیل مجلس خبرگان قانون اساسی در راستای ایجاد نظام مردمی (۱۳۵۸ه ش)
حضرت امام طی این حکم، دستور تدوین و تکمیل هر چه سریعتر قانون اساسی را صادر

کردند. و پس از گذشت کمتر از یک سال از پیروزی انقلاب اسلامی و تلاش سه‌ماهه اعضای مجلس خبرگان، قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در تاریخ ۱۳۵۸/۸/۲۸ تصویب شد. (صحیفه امام / ج ۷ / ص ۴۸۲)

- سخنرانی امام خمینی به مناسبت، افتتاح اولین دوره مجلس شورای اسلامی و تشریح وظایف وکالت در مجلس (۱۳۵۹. ش)

قبل از افتتاح رسمی اولین دوره مجلس شورای اسلامی، نمایندگان منتخب مردم ساعت ۵:۵۰ صبح ۴ خرداد ۱۳۵۹ به دیدار حضرت آمدند. آقای فخرالدین حجازی، نماینده اول مردم تهران از طرف جمع حاضر سخنرانی کردند. ایشان سخنان خود را با جمله «بابی انت و امی» خطاب به حضرت امام آغاز کرد و بقیه محتوای صحبت‌های آقای حجازی نیز در تجلیل از مقام والای امام امت بود که این کار ایشان مورد اعتراض و گلایه شدید امام قرار گرفت. (صحیفه امام / ج ۱۲ / ص ۳۴۳)

پنجم خرداد

- پیام امام خمینی (س) به مناسبت ترور نافرجام آیت الله هاشمی رفسنجانی (۱۳۵۸. ش) در عصر روز جمعه، چهارم خرداد ۱۳۵۸، هنگامی که آقای هاشمی رفسنجانی در منزل بودند، دو نفر به قصد ملاقات ایشان و با ادعای این که حامل نامه‌ای از جانب یکی از مقامات مملکتی برای وی می‌باشند. اجازه حضور خواسته و داخل منزل شدند. در آن روز بر حسب اتفاق محافظ آقای هاشمی در منزل نبود و جوان ضارب با سوءاستفاده از این موقعیت، قصد ترور ایشان را داشت که بر اثر درگیر شدن با آقای هاشمی و کمک همسرشان ضارب به هدف خود نرسیده و می‌گریزد. و آقای هاشمی که مجروح شده بودند به بیمارستان منتقل می‌شوند. حضرت امام با اطلاع از این جریان، طی پیامی از آقای هاشمی تجلیل کرده فرمودند: «هاشمی زنده است چون اسلام زنده است» (صحیفه امام / ج ۷ / ص ۴۹۵)

هفتم خرداد

- پیام امام خمینی به مناسبت افتتاح اولین دوره مجلس شورای اسلامی، روز قانون و آغاز هفته

مجلس در هر سال. (۱۳۵۹ ه. ش مصادف با ۱۳ رجب ۱۴۰۰ ه. ق)

پس از دیدار نمایندگان منتخب مردم با حضرت امام خمینی در روز چهارم خرداد و رهنمودهای ایشان، اولین دوره مجلس شورای اسلامی در هفتم خرداد ۱۳۵۹ روز ولادت حضرت امام علی (ع) با پیام امام خمینی آغاز گردید. در فاصله حدود یک سال پس از پیروزی انقلاب اسلامی، در ۲۴ اسفند ۱۳۵۸ انتخابات اولین دوره مجلس برگزار گردید. در این انتخابات، ملت ایران با شرکت حدود ۱۱ میلیونی به نمایندگان خود رأی دادند و با برگزاری مرحله دوم انتخابات، مجلس ترکیب خود را یافت و مجموعاً ۲۶۳ نفر نماینده به مجلس راه یافتند که از این میان، تعداد ۴ زن، ۱۳۰ روحانی و ۱۳۳ غیرروحانی مشاهده می شد. به همین منظور، هفتم خرداد ماه، سالروز افتتاح اولین دوره مجلس شورای اسلامی، به عنوان روز قانون نامیده شده است. (صحیفه امام/ ج ۱۲/ ص ۳۶۱)

نهم خرداد

- مخالفت امام خمینی با ترمیم خرابیهای مدرسه فیضیه از سوی رژیم شاه، پس از حمله مزدوران رژیم شاه (۱۳۴۲ ه. ش)

پس از حمله مزدوران پهلوی به مدرسه فیضیه در دوم فروردین سال ۴۲، این مدرسه متحمل خرابیها شد. رژیم شاه جهت دلجویی، تصمیم به ترمیم و اصلاح خرابیها گرفت. اما حضرت امام به اهداف شوم و نیت ناپاک آنان پی برده و مخالفت نمودند و طرح دیگری ارائه کردند. حضرت امام به همراه سایر مراجع اقدام به افتتاح شماره حسابی در بانک صادرات نمودند و از مردم درخواست کمک کردند.

دهم خرداد

- آخرین سخنرانی امام خمینی در نجف اشرف و اعلام اینکه «قیام بر ضد شاه تکلیف شرعی است.» (۱۳۵۷ ه. ش)

امام خمینی در آخرین سخنرانی خود در مسجد شیخ انصاری نجف در جمع روحانیون و

ایرانیان مقیم عراق، به مناسبت فرا رسیدن قیام ۱۵ خرداد ۴۲، قیام بر ضد شاه و دخالت‌های امریکا در ایران را تکلیف شرعی اعلام کردند. (صحیفه امام/ ج ۳/ ص ۴۰۴)

یازدهم خرداد

- موافقت امام خمینی با تعطیلی حزب جمهوری اسلامی. (۱۳۶۶.ه.ش)

حزب جمهوری اسلامی یک هفته پس از پیروزی انقلاب از سوی حضرات آیات، دکتر سید محمد بهشتی، سید علی خامنه‌ای، موسوی اردبیلی، هاشمی رفسنجانی و دکتر محمد جواد باهنر با هدف ایجاد انسجام و انضباط بین نیروهای انقلاب، اعلام موجودیت کرد و به عضوگیری پرداخت. فعالیت این حزب تا سال ۱۳۶۳ ادامه داشت ولی از آن سال به بعد، به تدریج دامنه فعالیت آن کاهش یافت. تا اینکه طی نامه آیت الله خامنه‌ای و هاشمی رفسنجانی به حضرت امام، مبنی بر توقف فعالیت‌های حزب و موافقت ایشان، حزب جمهوری اسلامی رسماً تعطیل گردید. (صحیفه امام/ ج ۲۰/ ص ۲۷۶)

دوازدهم خرداد

- پیام امام خمینی در آستانه فرا رسیدن سالگرد قیام ۱۵ خرداد و اعلام، «من روز ۱۵ خرداد را برای همیشه عزای عمومی اعلام می‌کنم.» (۱۳۵۸.ه.ش)

حضرت امام در سالگرد حماسه ۱۵ خرداد ۱۳۴۲، بعد از پیروزی و استقرار نظام جمهوری اسلامی، در پیامی به ملت ایران ضمن تشریح چگونگی پیدایش نهضت ۱۵ خرداد، فرمودند؛ ۱۵ خرداد را برای همیشه عزای عمومی اعلام می‌کنم. (صحیفه امام/ ج ۸/ ص ۵۰)

سیزدهم خرداد

- سخنرانی تاریخی عصر عاشورای امام خمینی در مدرسه فیضیه قم (۱۳۴۲.ه.ش)

در عصر عاشورای حسینی، دهم محرم ۱۳۸۳.ه.ق (۱۳ خرداد ۱۳۴۲.ه.ش)، طبق اعلام قبلی، مردم مطلع شدند که امام خمینی عصر عاشورا در مدرسه فیضیه سخنرانی خواهند کرد. لذا رژیم شاه سعی کرد که از راه‌های مختلف، مانع سخنرانی ایشان شود، ولی امام در پاسخ همه واسطه‌ها و

تهدیدها، اظهار داشتند که «گفته‌ایم، صحبت می‌کنیم، باید به فیضیه برویم و صحبت کنیم» سپس با حضور در مدرسه سخنرانی تاریخی خود را ایراد کردند. رژیم شاه که نتوانسته بود از سخنرانی جلوگیری نماید، در صدد اخلال برآمد، از جمله آنها قطع برق مدرسه بود. اما متصدیان سخنرانی با برق باطریهای اتومبیل جلو این اخلال را گرفتند. (صحیفه امام/ ج ۱/ ص ۲۴۳)

- اعلام رسمی بروز مشکلاتی در سیر معالجات دو روزه امام خمینی (۱۳۶۸ ه.ش) ساعت ۲۰ سیزدهم خرداد بطور رسمی اعلام شد که در معالجات حضرت امام مشکلاتی بوجود آمده است و بعد از دو ساعت و نیم (۳۰:۲۲) روح بلند امام به ملکوت اعلی پیوست.

چهاردهم خرداد

- حضور امام خمینی در مجالس عزاداری محرم در محله‌های مختلف شهر قم (۱۳۴۲ ه.ش - محرم ۱۳۸۳ ق.)

حضرت امام برای حفظ ارتباط خود با مردم و تقویت روحیه ظلم ستیزی آنان در عزاداری‌های مناطق مختلف شهر قم شرکت می‌کرد. بخصوص در غروب روز چهاردهم خرداد - شب دستگیری امام - در عزاداری کوچه حکیم قم شرکت می‌کنند.

- اعلام مرجعیت امام خمینی توسط اساتید و فضلاء برجسته حوزه علمیه، بعد از رحلت آیت الله حکیم (۱۳۴۹ ه.ش)

حضرت آیت الله سید محسن حکیم، بزرگ مرجع عالم تشیع در ۱۲ خرداد ۱۳۴۹ ش (۲۷ ربیع الاول ۱۳۹۰ ه.ق) در سن ۹۲ سالگی در نجف اشرف رحلت کردند. با اینکه حضرت امام در نجف تبعید بودند، لکن رژیم شاه تلاش زیادی کرد تا نامی از مرجعیت ایشان برده نشود. اما جمعی ۱۲ نفره از اساتید و فضلاء مطرح حوزه، آقایان «منتظری، ربانی شیرازی، فاضل لنکرانی، حسین نوری، صالحی نجف آبادی، ابوالقاسم خزعلی، انصاری شیرازی، علی مشکینی، غلامرضا صلواتی، ابراهیم امینی و محمد شاه آبادی» با انتشار اعلامیه‌ای، حضرت امام را به عنوان مرجع عام به مسلمین معرفی کردند. در پی انتشار این اعلامیه، برخی از روحانیون برجسته در شهرهای مختلف این نظر را تأیید کردند. با این کار رژیم شاه به خشم آمده و عده‌ای از عوامل این اعلامیه

را تبعید یا روانه زندان کرد.

- ارتحال جانسوز حضرت امام خمینی، بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران (۱۳۶۸ ه.ش) روح بلند و ملکوتی امام خمینی در سن ۸۷ سالگی و پس از تحمل چندین عمل جراحی سخت و طولانی در ساعت ۲۲ و ۲۰ دقیقه سیزدهم خرداد به ملکوت اعلی پیوست.

پانزدهم خرداد

- بازداشت امام خمینی توسط رژیم شاه (۱۳۴۲ ه.ش)

با توجه به رهبری نهضت اسلامی توسط حضرت امام و اقدامات روشنگرانه ایشان، بخصوص سخنرانی عصر عاشورای ۱۳ خرداد ۴۲، رژیم شاه تصمیم به دستگیری امام می گیرند. مأموران اعزامی رژیم، ابتدا با هجوم شبانه به منزل امام، به ضرب و شتم افراد منزل پرداختند و در حالیکه ایشان مشغول نماز شب بودند، دستگیر، به تهران برده شدند و صبح ۱۵ خرداد در بازداشتگاه باشگاه افسران (پادگان بی سیم) زندانی گردید و در غروب آن روز به زندان قصر منتقل شدند و به مدت ۱۹ روز در آنجا محبوس بودند. پس از آن به پادگان عشرت آباد منتقل و پس از طی یک شبانه روز در سلول انفرادی، در اتاقی زندانی گردیدند.

- اعتراض کتبی امام خمینی به قرار بازداشت (۱۳۴۲ ه.ش)

پس از بازداشت شبانه امام خمینی و انتقال ایشان به پادگان بی سیم (باشگاه افسران) بنابر درخواست سر لشکر پاکروان - رئیس ساواک - قرار بازداشت موقتی امام توسط بازپرس لشکر = یک گارد صادر شد و به رؤیت امام رساندند، حضرت امام ذیل آن تحریر کردند؛ «به این قرار اعتراض دارم» (صحیفه امام / بخش ضمیمه / ص ۴۸۹)

- قیام خونین مردم در پانزده خرداد، در اعتراض به دستگیری امام خمینی (۱۳۴۲ ه.ش)

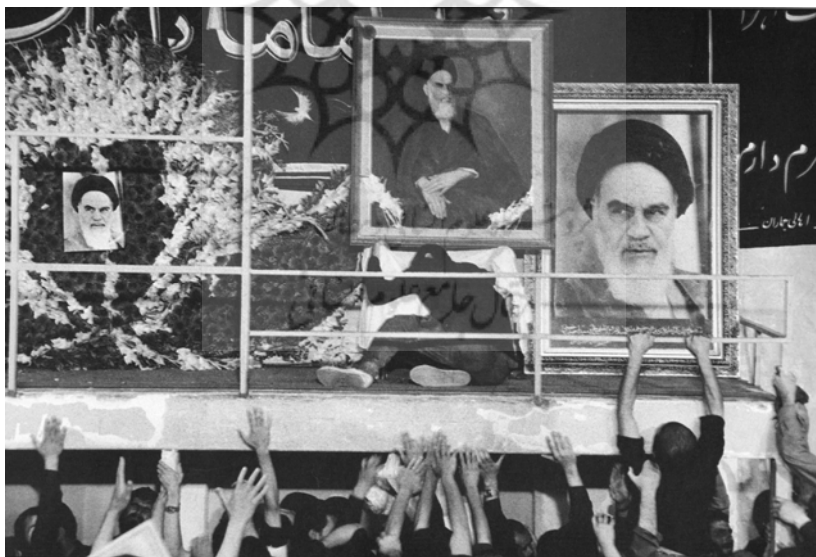
به دنبال انتشار خبر دستگیری امام، در تمام کشور، مردم با بستن مغازه‌ها و تعطیلی کسب و کار، بخصوص مردم قم اقدام به تظاهرات و اعتراض نمودند. رژیم پهلوی که خود را در خطر دید با تمام قوا به جنگ مردم رفته و آنها را به خاک و خون کشید. در بیشتر شهرها، به ویژه قم، مشهد، شیراز و تبریز مردم قتل عام شدند. رژیم برای کنترل اوضاع در تهران و قم حکومت نظامی اعلام

می‌کند و برای ارباب مردم قم دیوار صوتی را توسط هواپیماها شکسته و موجب ترس مردم گشت.

- انتشار اعلامیه مشترک امام خمینی به همراه سه تن از مراجع (آقایان میلانی، قمی، و مرعشی نجفی) در سالگرد قیام ۱۵ خرداد (۱۳۴۳ش)

بازداشت حضرت امام در ۱۵ خرداد ۴۲ و زندانی و تحت نظر بودن ایشان تا ۱۸ فروردین ۴۳ موجب خاموشی شعله‌های نهضت نشد. حضرت امام در طول مدت حبس، بویژه بعد از آزادی و بازگشت به قم، دست از مبارزه با رژیم برنداشته و با سخنرانیهای متعدد و پیام‌ها و اعلامیه‌های مشترک با دیگر مراجع و علما، جنایات رژیم شاه را افشا کرد. و بر ادامه نهضت تأکید کردند. البته بودند مراجعی که گاهی حاضر به همکاری و مساعدت نبودند از جمله، این اعلامیه مشترک را آیت الله شریعتمداری حاضر نشدند امضاء کنند. (صحیفه امام/ ج ۱/ ص ۳۳۵)

- برگزاری جلسه مجلس خبرگان رهبری و قرائت وصیت نامه سیاسی - الهی امام خمینی. (۱۳۶۸.ش)

پس از رحلت رهبر کبیر انقلاب اسلامی، مجلس خبرگان رهبری طی اجلاس ویژه‌ای، با حضور تمام اعضاء در ساختمان مجلس شورای اسلامی، ضمن بازگشایی و قرائت وصیت نامه حضرت امام، توسط آیت الله خامنه‌ای - رئیس جمهور وقت - به اتفاق آراء حضرت آیت الله خامنه‌ای را به جانشینی حضرت امام، بعنوان رهبر نظام جمهوری اسلامی انتخاب کردند.

- انتقال پیکر پاک و مطهر امام خمینی به مصلاي تهران، جهت وداع امت و عاشقان (۱۳۶۸.ه.ش)

شانزدهم خرداد

- تشییع و خاک سپاری پیکر مطهر امام خمینی (۱۳۶۸.ه.ش)

صبح روز شانزدهم خرداد ۱۳۶۸، با حضور چند میلیونی امت عزادار، مراسم نماز بر پیکر حضرت امام به امامت آیت الله العظمی گلپایگانی برگزار شد. پس از آن ملت مسلمان مسیر چندین کیلومتری مصلى تا بهشت زهرا را با پای پیاده طی کرده و پیکر امام را مشایعت کردند. حضور گسترده مردم به حدی بود که مراسم تدفین چندین مرتبه به تعویق افتاد و سرانجام در ساعت ۳۰:۱۶ دقیقه همان روز پیکر قائد کبیر، در کنار تربت شهدا، به خاک سپرده شد.

هفدهم خرداد

- مصاحبه علم - نخست وزیر وقت شاه - و تهدید به اعدام امام خمینی (۱۳۴۲.ه.ش)

علم در مصاحبه خود تهدید کرد، پانزده نفر از پیشوایان مذهبی که بازداشت شده‌اند، از جمله امام خمینی، اعدام خواهند شد. به دنبال این تهدید طلاب و فضلاء حوزه، بخصوص جمعی از طلاب حوزه علمیه نجف اشرف با مراجعه به بیوت مراجع، برای نجات جان امام درخواست عکس العمل مراجع شدند.

- تحریم هر گونه ارتباط با رژیم صهیونیستی از جانب امام خمینی (۱۳۴۶.ه.ش)

در اوایل خرداد ماه سال ۱۳۴۶، رژیم اسرائیل حمله گسترده‌ای به کشورهای عربی کرد که به جنگ شش روزه اعراب و اسرائیل معروف شد. حضرت امام در نجف اشرف با صدور بیانیه‌ای پرشور و آتشین، ضمن دعوت امت اسلام به اتحاد، هر نوع رابطه‌ای را با اسرائیل حرام اعلام کردند. بیانیه حضرت امام به زبان فارسی و عربی از رادیو عراق پخش گردید. (صحیفه امام/ ج ۲/

ص ۱۳۹)

- دومین حمله مزدوران پهلوی به مدرسه فیضیه و کشتار طلاب و فضلالی حوزه علمیه قم (۱۳۵۴.ه.ش)

پس از واقعه خونین ۱۵ خرداد ۴۲، هر ساله طلاب و فضلالی حوزه علمیه و مردم متدین، به یاد شهدای این قیام و رهبر نهضت (حضرت امام خمینی) مراسم یادبودی برقرار می‌کردند. مأموران رژیم هم همزمان با آماده باش کامل به کنترل این مراسمها می‌پرداختند. در سالروز قیام ۱۵ خرداد ۱۳۵۴، طلاب قصد داشتند قبل از نماز مغرب و عشاء مدرسه فیضیه به حمایت از امام و شهدای قیام، شعار داده و دست به تظاهرات بزنند. اما مزدوران رژیم با حمله به مدرسه دوباره اعمال ذلت بار سال ۴۲ را تکرار کرده و عده‌ای از طلاب را به خاک و خون کشیده و حدود ۳۵۰ تن را دستگیر و روانه زندان و تبعید کردند.

نوزدهم خرداد

- خاتمه نگارش کتاب «سر الصلوه» تألیف امام خمینی (۱۳۱۸.ه.ش)

در کتاب سر الصلوه (معراج السالکین و صلوه العارفين) حضرت امام، اسرار و اهمیت نماز را از بعد عرفانی بیان نموده‌اند. و پیرامون اسرار طهارت و مراتب باطنی طهارت و مراتب هر کدامیک از آنها توضیحات عرفانی داده‌اند. این کتاب در ۲۶۵ ص چاپ و منتشر شده است. - نامه امام خمینی به فرزندش حاج سید احمد، درباره عدم دخالت در مسائل مرجعیت، پس از رحلت آیت الله حکیم (۱۳۴۹.ه.ش)

پس از رحلت آیت الله حکیم مسأله مرجعیت یکی از مسائل روز شده بود. هر کس فرد خاصی را به عنوان مرجع معرفی یا حمایت می‌کرد. حضرت امام با اطلاع از این موضوع که عده‌ای از اساتید و فضلالی حوزه علمیه قم اقدام به معرفی ایشان نموده‌اند، طی نامه‌ای از نجف، خطاب به فرزندش حاج سید احمد، او را از دخالت در این گونه امور منع می‌کنند. (صحیفه امام/ ج ۲/ ص ۲۷۴)

بیستم خرداد

- شهادت یار صدیق امام، عالم نستوه آیت الله «سید محمد رضا سعیدی» در زندان رژیم پهلوی

(۱۳۴۹ ه. ش)

شهید سعیدی از شاگردان و یاران حضرت امام، در دوران ستمشاهی به مبارزات سیاسی روی آورد و با ایستادگی وصف ناپذیری علیه استبداد شاهی قد علم کرد. ساواک چندین بار به منزل ایشان حمله کرده و او را دستگیر و زندانی کرده بود. در آخرین دستگیری در یازدهم خرداد ۱۳۴۹، آیت الله سعیدی را به شدت شکنجه می‌کردند که ایشان فریاد میزد «به خدا سوگند اگر مرا بکشید و خونم را به زمین بریزید در هر قطره خونم، نام مقدس خمینی را خواهید یافت.» سرانجام آیت الله سعیدی بر اثر شدت شکنجه، در بیستم خرداد ۴۹ در زندان به شهادت رسیده و در قبرستان وادی السلام قم مخفیانه به خاک سپرده شدند.

- عزل «بنی صدر» از فرماندهی کل قوا از سوی امام خمینی (۱۳۶۰ ه. ش)

با انتخاب بنی صدر به ریاست جمهوری در بهمن ۵۸، مسأله انتخاب نخست وزیر و تشکیل دولت مطرح گردید که در این مورد بین رئیس جمهور و مجلس اختلاف نظر پدید آمد. سرانجام در شهریور ۵۹، شهید رجایی به عنوان نخست وزیر به مجلس معرفی شد و موفق به کسب رأی اعتماد گردید و دولت خود را تشکیل داد. اما کشمکش و اختلاف بین رئیس جمهور و مخالفانش در مجلس ادامه داشت. با آغاز جنگ تحمیلی با اینکه مشکلات بیشتر شده بود. اما اختلاف ادامه داشت. در عرصه جنگ نیز، بنی صدر در مقام فرماندهی کل قوا، معتقد به روش خاص خود بود - شیوه اشکانیان، یعنی نیروهای دشمن به درون مرز کشیده شده، سپس محاصره و نابود گردد - و این شیوه باعث اشغال نقاط وسیعی از اراضی ایران اسلامی شد. در نحوه اداره کشور نیز، امام دو طرف را به رفع اختلاف و وحدت دعوت می‌کرد، اما بی‌ثمر بود. در نتیجه حضرت امام در بیستم خرداد ۶۰ پس از مشورت با مسئولان متعهد کشور، طی حکمی، بنی صدر را از فرماندهی کل قوا که به نیابت از ولی فقیه در اختیار داشت، عزل کرد. (صحیفه امام/ ج ۱۴/ ص ۴۲۰)

بیست و یکم خرداد

- دستگیری حاج آقا مصطفی خمینی - فرزند ارشد امام - برای به سازش کشاندن امام خمینی،

توسط رژیم بعث عراق (۵۱۳۴۸.ش)

به دنبال ملاقات حاج آقا مصطفی خمینی با آیت الله حکیم - به عنوان نماینده امام - برای شکست انزوای آیت الله حکیم که از طرف رژیم بعث، اعمال شده بود. مأمورین امنیتی رژیم بعث، حاج آقا مصطفی را دستگیر و یکسره به کاخ حسن البکر می‌برند، و بعد از تهدید و ارباب سعی در به سازش کشاندن امام خمینی با رژیم بعث برمی‌آیند که موفقیتی حاصل نکرده و مجبور به آزادی فرزند امام خمینی میشوند.

بیست و سوم خرداد

- خاتمه نگارش کتاب «الاستصحاب»، تألیف امام خمینی (۵۱۳۳۱.ش)

کتاب «الاستصحاب» یکی از مباحث عمده اصول فقه است که حاصل دروس حضرت امام می‌باشد. این کتاب که پایان نگارش آن در شهرستان محلات بوده، به زبان عربی در ۴۵۶ ص چاپ و منتشر شده است.

- صدور فرمان امام خمینی برای تشکیل «ستاد انقلاب فرهنگی» (۵۱۳۵۹.ش)

حضرت امام به منظور ایجاد تحول در دانشگاه‌های کشور طی پیامی، فرمان تشکیل ستاد انقلاب فرهنگی را صادر کردند. اعضای این ستاد به دستور امام، از بین کارشناسان و استادان مسلمان در تخصص‌های مختلف برگزیده شدند. حیطه کاری این ستاد که در حال حاضر به شورای عالی انقلاب فرهنگی تغییر نام یافته است به تدریج گسترش یافت و ساماندهی امور فرهنگی جامعه را در زمینه‌های گوناگون بر اساس فرهنگ غنی اسلام بر عهده گرفت. (صحیفه امام/ ج ۱۲/ ص ۴۳۱)

بیست و پنجم خرداد

- بازجویی از امام خمینی بعد از دستگیری و زندان و امتناع امام از پاسخگویی (۵۱۳۴۲.ش)

حضرت امام پس از دستگیری در ۱۵ خرداد ۴۲ و انتقال به زندان قصر، از پاسخ گفتن به سؤالات بازجویان با شهامت تمام خودداری کرده و اعلام می‌کنند، چون هیأت حاکمه ایران و قوه

قضائیه آن غیر قانونی و فاقد صلاحیت هستند، جواب نمی‌دهم. (صحیفه امام/ ج ۱/ ص ۲۴۹)
- اخطار شدید امام خمینی به مخالفان لایحه قصاص و اعلام ارتداد مخالفان احکام ضروری اسلام
(۱۳۶۰ش) (صحیفه امام/ ج ۱۴/ ص ۴۴۸)

بیست و ششم خرداد

- پیام رادیو تلویزیونی امام خمینی، برای تشکیل جهاد سازندگی (۱۳۵۸.ه.ش)
با صدور فرمان حضرت امام در ۲۶ خرداد، جهاد سازندگی در ۲۷ خرداد تشکیل گردید و
از همان آغاز کار توانست با جذب افراد متخصص و متعهد در رشته‌های گوناگون، اقدام به احیاء
و نوسازی روستاها در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی نماید. حضرت امام در قسمتی
از این پیام می‌فرماید: «ما در مشکلات باید متوسل بشویم به ملت... الان که مرحله سازندگی
است، ما دستمان را پیش ملت دراز می‌کنیم و از ملت می‌خواهیم که همه در این نهضت شرکت
نمایند...» به دنبال این پیام، اقشار مختلف مردم جهت محرومیت زدایی بسیج شدند. جهاد
سازندگی با گسترش فعالیتها در سطح داخل کشور و برخی کشورهای فقیر آفریقایی، در سال
۱۳۷۹ در وزارت کشاورزی ادغام گردید و وزارت جهاد کشاورزی به وجود آمد. (صحیفه امام/
ج ۸/ ص ۱۷۹)

بیست و هفتم خرداد

- پایان نگارش کتاب «الطهاره» جلد سوم تألیف امام خمینی (۱۳۳۷.ه.ش)
این کتاب، یکی از کتابهای فقهی استدلالی حضرت امام می‌باشد که در چهار جلد تألیف
شده است. جلد سوم این کتاب، اقسام نجاسات را مورد بحث و بررسی قرار داده است. هر
چهار جلد این کتاب توسط موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س) منتشر شده است.

بیست و هشتم خرداد

- پایان نگارش کتاب «طلب و اراده» تألیف امام خمینی (۱۳۳۱.ه.ش)
این کتاب تحقیقی است در مسأله جبر و تفویض به قلم حضرت امام که در آن ضمن اشاره

به اقوال پیشینیان به پاسخگویی آن پرداخته‌اند. پایان نگارش کتاب طلب و اراده در همدان بوده و ۶۱ ص می‌باشد که چاپ و منتشر شده است.

- حکم انتصاب نخستین نماینده امام خمینی در شهربانی کل کشور (۱۳۵۹.ش)

حضرت امام طی حکمی آیت الله حاج شیخ محمد امامی کاشانی را به عنوان نماینده خود در شهربانی معرفی کردند و این اولین نماینده امام (ولی فقیه) در شهربانی می‌باشد. (صحیفه امام/ج ۱۲/ص ۴۵۱)

بیست و نهم خرداد

- گفتگو و مشورت امام خمینی با مراجع تقلید وقت درباره مسائل جاری کشور (۱۳۵۸.ش)
در آستانه تشکیل مجلس خبرگان قانون اساسی، حضرت امام با چند تن از مراجع تقلید در منزل آیت الله العظمی گلپایگانی تشکیل جلسه دادند و درباره مسائل جاری کشور در محیطی همراه با صفا و صمیمیت مذاکراتی را انجام دادند. تشکیل چنین جلساتی تا هنگامی که امام خمینی در قم ساکن بودند، برگزار می‌شد.

سی ام خرداد

- مهاجرت علما به تهران، برای آزادی امام خمینی (۱۳۴۲.ش)

پس از دستگیری امام در ۱۵ خرداد ۴۲ و زندانی شدن ایشان در تهران، مراجع وقت و علما تلاش‌های زیادی کردند برای آزادی امام، از جمله در ۳۰ خرداد ۴۲، بیش از ۴۵ نفر از بزرگان و علمای حوزه‌های علمیه شهرهای مختلف ایران، به منظور تلاش برای آزادی امام خمینی در تهران اجتماع کردند. آیت الله روح الله کمالوند، از طرف علمای مهاجر، نزد شاه رفت و شاه به ناچار در مورد جان امام، به ایشان اطمینان داد. همچنین در همین روز آیت الله سید احمد خوانساری، با اصرار نماینده مهاجران (حاج آقا کمالوند) با امام خمینی در زندان ملاقات می‌کنند.

- پایان اعتصاب ۱۴ روزه بازار و مغازه‌ها به حمایت از امام خمینی (۱۳۴۲.ش)

پس از دستگیری حضرت امام در ۱۵ خرداد ۴۲، بازار و مغازه‌ها در اعتراض به بازداشت و

زندانی شدن امام، تعطیل و اعتصاب کردند. بعد از ۱۴ روز - تا ۳۰ خردادماه - با وساطت آیت الله سید احمد خوانساری و اطمینان از سلامت جان امام، پایان یافت.

- حکم امام خمینی به بانک مرکزی، مبنی بر لزوم آرم جمهوری اسلامی ایران بر روی اسکناسها. (۵۱۳۵۸.ش)

قبل از پیروزی انقلاب و استقرار جمهوری اسلامی در ایران، اسکناسهایی که از سوی بانک مرکزی به چاپ می‌رسید. دارای علامت «شیر و خورشید» بود که نمادی از نظام سلطنتی به شمار می‌آمد. حضرت امام بر روی علامت شیر و خورشید خط کشیده و مرقوم داشته‌اند «آرم جمهوری اسلامی ایران باید باشد.» (صحیفه امام/ ج ۸/ ص ۲۱۶)

سی و یکم خرداد

- رأی مجلس شورای اسلامی درباره عدم کفایت سیاسی بنی صدر (۱۳۶۰ش)

پس از ماهها درگیری بنی صدر و هوادارانش با نیروهای ارزشی و انقلابی، بخصوص با توجه به جنگ تحمیلی عراق علیه کشور، طرح عدم کفایت سیاسی رئیس جمهور در مجلس مطرح شد. مهمترین دلیل بر عدم کفایت بنی صدر، موضع گیری وی علیه نظام جمهوری اسلامی و اتحاد با نیروهای ضد انقلاب، مخالفت مستمر با مجلس، دخالت صریح در قوه قضائیه و عدم اعتقاد به اصل تفکیک قوا عنوان گردید. در نتیجه، این طرح با ۱۷۷ رأی موافق و ۱۲ رأی ممتنع به تصویب رسید و یک روز پس از تصویب طرح، حضرت امام، وی را از ریاست جمهوری اسلامی ایران عزل کردند.